

Planprogram for kommuneplanens arealdel og kommuneplanens samfunnsdel – Bjerkreim kommune

Innhold

Formål.....	2
Målsetning med arbeidet	2
Rammer for planen	2
Plan- og bygningsloven § 11-5. Kommuneplanens areadel	2
Plan- og bygningsloven § 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel.....	2
Fokusområder	3
Tema og utfordringer i kommuneplanen	3
Næringutvikling	3
Fritidsbebyggelse.....	3
Infrastruktur vei.....	3
Kommunen som lokalsamfunn og tjenesteyter	3
Fornybar energi i form av vind- og vannkraft.....	4
Folkehelse.....	4
Vurderingstema	4
FN sine bærekraftsmål	4
Rammeverk for kommuneplanen	4
Nasjonale føringer	5
Regionale føringer	5
Kommuneplanens samfunnsdel - Et dynamisk dokument forståelig for alle	6
Kommuneplanens arealdel – Klargjør for morgendagen, planlegg for fremtiden.....	6
Planprosess.....	6
Fremdriftsplan for kommuneplanens arealdel	7
Fremdriftsplan for kommuneplanens samfunnsdel	7
Medvirkning	8
Styrings- og arbeidsgrupper	9

Formål

Formål med revisjon av kommuneplanens arealdel og kommuneplanens samfunnsdel (heretter kommuneplanen) er å skape et forutsigbart planverk for kommunens innbyggere som fokuserer på kommunens langsiktige overordnede utvikling.

Målsetning med arbeidet

Målsetningen med arbeidet er å vedta oppdaterte og tidsaktuelle planer som legger fremtidsrettede føringer for kommunen og kommunens innbyggere.

Rammer for planen

Plan- og bygningsloven § 11-5. Kommuneplanens arealdel

«Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det kan utarbeides arealplaner for deler av kommunens område.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.

Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Plankartet skal i nødvendig utstrekning vise hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer.

Kommunen kan etter vurdering av eget behov detaljere kommuneplanens arealdel for hele eller deler av kommunens område med nærmere angitte underformål for arealbruk, hensynssoner og bestemmelser, jf. §§ 11-7 til 11-11.»

Plan- og bygningsloven § 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel

«Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.»

Fokusområder

Kommuneplanen skal revideres i den form som er nødvendig for en langsiktig og fremtidsrettet utvikling av kommunen. Når planen først skal rulleres er det naturlig at alle temaer gjennomgås, men for kvaliteten på arbeidet er det viktig at det velges ut fokusområder som utarbeides i større grad.

Tema og utfordringer i kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel skal organiseres etter tema. Under er en uttømmende liste av temaene:

1. Arealforvaltning
2. Klima og bærekraft
3. Befolkningsutvikling
4. Næring
5. Transport
6. Helse
7. Barn, unge og eldre
8. Landbruk
9. Beredskap
10. Kommunen som lokalsamfunn og tjenesteyter

[Planstrategien for Bjerkreim kommune 2020-2023](#) ble vedtatt 16.06.2020. Planstrategien vurderte behovet for revisjon av både kommuneplanens arealdel og kommuneplanens samfunnsdel. I planstrategien er det identifisert fokusområder. Disse fokusområdene er:

Næringutvikling

- Samarbeid med offentlige etater og kommuner med lik demografi og nabokommuner.
- Arealmessige satsingsområder for næringsutvikling.
- Går inn under tema 4, «Næring»

Fritidsbebyggelse

- Må sees i sammenheng med tema 4, næring og tema 1, arealforvaltning.
- Helhetlig planlegging og utvikling av hytteområder. Fortetting av eksisterende areal vurderes i samband med å ta i bruk nye områder for utvikling av fritidsboliger.
- Utarbeides langsiktig plan for en helhetlig utvikling av reiseliv i kommunen, som inkluderer fritidsbebyggelse.

Infrastruktur vei

- Oppdatere planer i henhold til oppdaterte planer for ny E39.
- Næringsområder – Nye kryssammensetninger på bakgrunn av ny E39, nye muligheter.
- Går inn under tema 5, «Transport»
- Må sees i sammenheng med tema 4, næring.

Kommunen som lokalsamfunn og tjenesteyter

- Tilfredstille lokalsamfunnets behov for tjenester gjennom helhetlig prioritering, effektiv organisering og innovativ- og fremtidsrettet oppgaveløsning

- Både kommunen og lokalsamfunnet skal være mangfoldig, likestilt, inkluderende, klima- og miljøfokuset, visjonært, fremtidsrettet, nyskapende og trygg.
- Kommunen må fremstå som en attraktiv arbeidsgiver
- Går inn under tema 10, «Kommunen som lokalsamfunn og tjenesteyter»

Fornybar energi i form av vind- og vannkraft

- Arealbruk, klimaregnskap, energiproduksjon, naturmangfold og fremtidig potensial.
- Temaet går inn under tema 2, «Klima og miljø»

Folkehelse

- Må vurderes helhetlig.
- Går under hovedtema 6, «Helse»

Vurderingstema

En rekke undertemaer skal vurderes i forhold til fokusområdene, og er spesielt virkende for arealdelen. Disse vurderingstemaene er ikke uttømmende, og hvert vurderingskriterie må ikke være relevant for alle fokusområder. Vurderingstemaene er:

- Klima, miljø (herunder naturmangfold), bærekraft og klimatilpassing
- Næringsmessig utvikling
- Befolkningsutvikling
- Arealbruk
- Økonomiske utfordringer og incentiver
- Turisme
- Landskap
- Forholdet til FN sine bærekraftsmål
- Langsiktig overordnet utvikling
- Utjevning av sosiale forskjeller
- Folkehelse
- Samhandling mellom barn, unge og eldre
- Samkjøring med andre overordnede planer

Det er nasjonale føringer for bruk av FN sine bærekraftsmål, og på tross av at disse ikke blir et eget fokusområde skal de innarbeides i all tematikk i kommuneplanen.

FN sine bærekraftsmål

- All kommunal planlegging skal ta hensyn til, og innarbeide FN sine bærekraftsmål. Målene er utarbeidet av FN og det er satt en målsetning om å nå disse målene innen år 2030.
- Det skrives en vurdering av hvert tema som omhandler forholdet til utvalgte bærekraftsmål

Kommunestyret kan gi innspill til eventuelt flere fokusområder.

Rammeverk for kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel skal deles opp i 3 ulike deler. Del 1 er selve planen. Del 2 er handlingsdelen som er valgt ut som eget dokument, da den etter loven skal revideres årlig. På den

måten sikrer man et konkret dokument som kan utformes dynamisk med gode muligheter for jevnlig oppdatering. Del 3 er faktagrunnlaget som skal medfølge hovedplanen.

Kommuneplanens arealdel skal deles opp i 4 ulike deler. Del 1 er plankartet som er juridisk bindende. Del 2 er bestemmelser som medfølger plankartet, som også er juridisk bindende. Del 3 er planbeskrivelsen. Del 4 er utfordringsnotatet som inneholder informasjon, medvirkningsprosesser etc.

Forskning er en avgjørende del av gode beslutninger. Det vil i kommuneplanen legges opp til at planen i størst mulig grad skal baseres på tidsaktuell og tematisk relevant forskning, ved å opprette dialog med naturlige samarbeidspartnere som universiteter, forskningsmiljøer og offentlige forskningsinstitutter. Det kan for eksempel vurderes et dialogsamarbeid med Rogaland fylkeskommune og et samarbeid med Universitetet i Stavanger.

Nasjonale føringer

Hvert fjerde år utarbeider regjeringen nasjonale forventninger til kommunal planlegging. Den nyeste revideringen har et tidsperspektiv fra 2019-2023, og regjeringen vektlegger fire konkrete utfordringer:

1. Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
2. Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
3. Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
4. Å skape et trygt samfunn for alle

FN sine bærekraftsmål ligger i bunn av disse utfordringene. Utfordringene samsvarer med deler av fokusområdene i denne plan, og det vil hensynstas når temaene utgreies.

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#) (regjeringen.no)

[Jordvern Prop. 1 S \(2019-2020\) Landbruks- og matdepartementet](#) (regjeringen.no)

[Statlig planretningslinjer for samordnet bolig- areal- og transportplanlegging](#) (regjeringen.no)

[Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing 2018](#) (regjeringen.no)

[Forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, 1995](#) (lovdata.no)

[Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen](#) (lovdata.no)

[Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen T1442/2016](#) (regjeringen.no)

Regionale føringer

[Regional plan for Dalane 2019-2030](#) (rogfk.no)

[Regional plan for friluftliv og naturforvaltning 2017-2024](#) (rogfk.no)

[Regional plan for inkluderende samfunn 2010-2014](#) (rogfk.no)

[Regional plan for vannforvaltning 2016-2021](#) (rogfk.no)

[Fylkesdelplan for vindkraft \(2007\)](#) (rogfk.no)

[Regional plan for energi og klima 2010-2020](#) (rogfk.no)

[Regional plan for klimatilpasning](#) (rogfk.no)

[Regional plan for næringsutvikling 2011-2020](#) (rogfk.no)

[Regional plan for landbruk](#) (rogfk.no)

[Fylkesdelplan for universell utforming](#) (rogfk.no)

[Regional kulturplan 2015-2025](#) (rogfk.no)

[Regional plan for museum 2011-2014](#) (rogfk.no)

[Regional plan for bibliotek 2014-2017](#) (rogfk.no)

Energi- og klimaplan for Dalane (2011-2014)

Kommuneplanens samfunnsdel - Et dynamisk dokument forståelig for alle

Kommuneplanens samfunnsdel skal være et lettlest, lett forståelig og konkret dokument med fokus på god oversikt, god manøvrerbarhet og ikke minst forbundet med digitalisering med blant annet klikkbare lenker. Det er et mål å begrense teksttygden, og et stort fokus på at dokumentet er ment for alle innbyggere uavhengig av alder, utdanningsnivå og grad av forståelse for planfaglige prosesser.

Det skal lages et tilleggsdokument med navn «faktagrunnlag» til kommuneplanens samfunnsdel. Dokumentet skal vise til statistiske data, undersøkelser og fremskrivninger. Faktagrunnlaget skal også inneholde vurderinger av fremtiden, spesielt innen fokusområdene. Det kan basert på faktagrunnlaget tas avgjørelser som omfatter utvikling innen infrastruktur til vei, næringsutvikling med fremskrivninger i forhold til arbeidsplasser skapt som kan kombineres med befolkningsutvikling. Det skal også gjøres en vurdering for fremtidig helhetlig utvikling av fritidsbebyggelse i kommunen.

Kommuneplanens arealdel – Klargjør for morgendagen, planlegg for fremtiden

Kommuneplanens arealdel skal være oversiktlig og enkel å manøvrere. Den skal legge til rette for målrettet utvikling av satsingsområder i kommunen. Det er viktig at arealdelen tar hensyn til dagens utvikling, samtidig som den går utover sin planlagte virkeperiode i forhold til langsiktig utvikling i kommunen.

Planprosess

Gjennom planprosessen skal de nødvendige undersøkelsene og vurderingene være gjort slik at planforslaget blir utformet på en best mulig måte. Det blir innhentet ekstern bistand dersom det er behov for det.

Forslag til planprogram sendes på høring og offentlig ettersyn etter vedtak i formannskapet. Frist for å uttale seg er 6 uker. Etter høring og offentlig ettersyn skal planprogrammet bearbeides og sendes

Medvirkning 5														
Temamøte kommunestyret														
Utarbeide planforslag														
Formannskapet: 1. gangs behandling														
Høring og offentlig ettersyn														
Formannskapet: 2. gangs behandling														
Kommunestyret: Endelig vedtak														

Medvirkning

Et sentralt element i offentlig planlegging er gode informasjons- og medvirkningsprosesser. I denne sammenhengen er medvirkning ment med «*enkeltpersoner og gruppers rett til å kunne delta i og påvirke avgjørelsesprosesser*». Medvirkning er lovregulert gjennom plan- og bygningsloven.

[Plan og bygningsloven § 5-1. Medvirkning](#)

Medvirkning bør gjøres på et nivå som er hensiktsmessig for ønsket resultat. Utover de lovpålagte kravene skal medvirkning i denne prosessen rettes særlig mot barn og unge, næringslivet og eldre.

I fremdriftsplanen legges det opp til fem ulike former for medvirkning, og disse tenkes å være:

Metodikk	Målgruppe	Ønsket resultat
Stikk-innom kontoret	Alle innbyggere, alle demografier	God informasjon ut til innbyggerne. Generell konsensus rundt kommunens utvikling
Gjestebud	Representativt utvalg av befolkningen	Skriftlige innspill i etterkant, tema velges i forkant.
Fremtidsverksted	Næringslag, hytteveforeninger, utbyggere, grunneiere	Konsepter, innspill, refleksjoner av temaene reiseliv og næringsutvikling.
Involvering av barn- og unge: Besøk på skoler med informasjon og gruppearbeid	Barn og unge	Innspill fra barn og unge, sørge for god informasjon til kommunens ungdom
Temamøte i kommunestyret	Kommunens politikere	Tilbakemelding, workshop og innspill til kommunens overordna retning og utvikling.

For temamøte i kommunestyret er det tenkt en metodikk som kalles «kafedialog», der man deles inn i mindre grupper og diskuterer allerede avtalte temaer. Det lages et skriv fra hvert bord som understreker gruppens synspunkter på disse temaene.

Styrings- og arbeidsgrupper

Styringsgruppen vil bestå av ledergruppen i kommunen.

/s